

Рецензия

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” на тема „Проблеми на пространството в стенно-монументалната живопис в България в периода 60-те – 80-те години на ХХ век” с автор Константин Йорданов Марков, с научен консултант проф. д-р Олег Николаев Гочев.

Рецензент: проф. арх. Евлоги Иванов Цветков, предложен за член на научното жури на катедрен съвет с протокол №24, от 7.10. 2014 г. на катедра „Стенопис”, Национална Художествена Академия „Николай Павлович”, град София и назначен за член на научното жури и рецензент на факултетен съвет от 23.10.2014 г., на Факултета за изящни изкуства, Национална Художествена Академия „Николай Павлович”, град София.

Дисертационният труд на Константин Йорданов Марков е **убедителна панорама** на стенно-монументалната живопис по времето на тоталитаризма у нас. Изкуствоведските анализи приемат за предмет взаимодействието между илюзорното пространство в стенописта и това в архитектурата.

Обемът на труда е с текст 188 страници и албум с илюстрации в снимки около 800 броя.

Биографични бележки за Константин Йорданов Марков:

I. Лични данни:

Роден през 1972г. в София
Адрес: София, ул. “Драгшан”2, вх.А, ет.5
Тел. 02/9543226 GSM 0887 711924
e.mail: daniart1@yahoo.com

II. Образование:

1991г. – завършва ССХУИИ “Акад. Илия Петров” в град София, специалност “Живопис и графика”
1998г. – завършва Национална Художествена Академия в град София, специалност “Стенопис” при проф. Илия Илиев и проф. Тома Върбанов със степен Магистър.

III. Членство в професионални организации и съюзи:

От 2004г. – секция “Монументални изкуства”, Съюз на българските художници

От 2004г. – членство в Международната асоциация за Пластични Изкуства АИАП /ЮНЕСКО/

От 2005г. – членство във френската организация на художниците-пастелисти – “Art du Pastel en France”

IV. Професионален опит и творчески постижения:

От 1999г. до настоящия момент – преподавател /главен асистент/ в катедра “Ландшафтна архитектура” на Лесотехнически университет в град София. 1999 - 2003 - асистент, 2003 - 2008 - старши асистент, 2008-2014 - главен асистент. Преподава по следните научни дисциплини: Рисуване на спец. "Инженерен дизайн", Графична композиция, Теория на цветовете и формите, Дизайн в зелените площи на спец. "Ландшафтна архитектура"

Творчески постижения:

1987г. – участие в пленер в град Копривщица

1989г. - участие в пленер в град Тетевен

1994г. - участие в изписване на храм “Свети Андрей” в Цигов Чарк

1994г. – участие в проектиране и реализация в материал на мозайка в сградата на Лесотехнически университет, град София

1997г. - участие в изписване на храм “Свети Архангел Михаил” в град Несебър

2001г. – участие в конкурс за стенопис и съпътстващата го изложба на тема “Българската националност, нашата идентичност и мястото ни в европейската интеграция”, обявен от Министерски съвет на РБългария. Експозицията е подредена в сградата на Съюза на Българските художници в галерията на ул. Шипка №6 в София.

2001г. – проект и реализация в материал на мозайка в частен дом на ул. “Въло Радински” №6 в град София.

2002г. – участие в първо международно биенале на графиката, организирано от галерия “Леседра”, проведено през юни в Софийска градска художествена галерия.

2003г. – участие в изложба “Несебър вчера, днес и утре” с колаж, смесена техника, компютърна обработка, в Археологически музей в град Несебър.

2003г. - участие в изложба „100% МОНУМЕНТАЛНОСТ. Синтез на архитектурата с монументалните изкуства”, организирана от секция „Монументални изкуства” към СБХ, в галерията на ул. „Шипка” №6 в София.

2003г. – участие в конкурс за млади художници и критици, организиран от фондация “Св. Св. Кирил и Методий”, съпътстван от изложба, представена в галерията на ул. “Шипка” №6 в София през м. ноември.

2003г. За художника е изготвен каталог, по повод представяне на негова изложба във Франция.

2004г. – 2006г. – участие в експозиция на културен център „Алтера”, сграда на Интерпред на бул. Драган Цанков, София. Художникът е включен в експозицията с 4 пастела.

2004г. – участие в Международно биенале на пастела, проведено в град Nowy Sazc, Полша с 3 творби. Една от тях е публикувана в каталогът, съпътстващ изложбата.

2004г. – участие в изложба „Пейзаж”, организирана от секция „Живопис” към СБХ, в галерията на ул. „Шипка” №6 с времетраене 18-30.06.2004г.

2004 – участие в конкурс за млади художници и критици, организиран от фондация “Св. Св. Кирил и Методий”, и съпътстващата го изложба, представена в галерията на ул. “Шипка” №6 в София през м. ноември.

2004 - участие в изложба „Лица и пространства” организирана от секция „Монументални изкуства” към СБХ, в галерията на ул. „Шипка” №6, проведена през месец 11-12.2004г.

2005- май-юни, проект и реализация на стъклопис в Баварски ресторант на хотел „Мимоза”, курортен комплекс „Златни пясъци”.

2005 – април, участие в изложба, организирана от секция „Живопис” към СБХ в изложбените салони на ул. „Шипка” №6 в София.

2005 – октомври, участие в изложба „В началото бе рисунката”, организирана от секция „Стенно-монументални изкуства” при СБХ в изложбените салони на ул. „Шипка” №6.

2005 – октомври, участие в 25 строителен панаир в зала „Фестивална” в изложбена площ с проекти и реализации на стенно-монументални произведения.

2005 – ноември, участие в изложба „Състояния на природата” в галерия-ателие „Арт-муза”, София.

2005 – 2006г. /16 декември - 16 януари 2006г./ – участие в благотворителна коледна изложба-базар „Рождество Христово” в галерия-ателие „Арт-муза”, София.

2006 – 18 януари, участие в конкурс за живопис на фирмата ”Шминке”, организиран от магазини „Кобалт”, СБХ и Сибанк.

2006 – 6 февруари-28 февруари, участие в изложба „В очакване на пролетта”, в галерия-ателие „Арт-муза”, София.

2006г. – художникът дарява 1 творба Автопортрет, м.б., пл. 60/70см, на СГХГ за фонда на галерията с акт за дарение № 11 от 2006 от 23.2.2006г. Картината ще бъде включена в изложбен проект, посветен на автопортрета.

2006 – 18 април – 2 май, Празник, самостоятелна изложба, галерия-ателие Арт-муза

2006 – юни, участие в X Панаир на изкуствата „Импресия” 2006 в рамките на Международен панаир, Пловдив. Художникът е включен в юбилеен каталог „Творци и галерии”, издание на Международен панаир, Пловдив. Получава почетен диплом за участие.

2006 – юни – август, участие в изложба „В крак с времето”, галерия-ателие „Арт муза”, София.

2006 – участие в III Международно биенале на пастела, гр. Нови Сач, Полша с една творба, публикувана в каталога, съпътстващ изложбата.

2006 – участие в Международно биенале на рисунктата, гр. Пилзен, Чехия.

2006 – участие в Биенале „Приятели на морето”, Бургас, 1 творба, пастел, репродуцирана в каталога към изложбата, 18.08-13.10.2006, ХГ град Бургас.

2006 - участие във фотоизложба-конкурс „Спомен за утре”, посветен на празника на София, галерия-ателие Арт Муза, София, 18.9. – 3.10.2006. Участие с 3 снимки. Спечелена II награда.

2006 – участие в изложба „Това е София”, галерия ателие „Арт муза”, 4.10 – 16.10.2006

2006 – октомври, участие в Национална изложба „Изкуства на обществения форум”, организирана от САБ и СБХ, 3 -10.10.2006г.

2006 – октомври, участие в юбилейна изложба „Свети Лука”, галерия-ателие ”Арт муза”, София, 19.10 - 11.11.2006.

2006 – октомври, проект за мозайка, частен дом в град София, м: 1:10

2006 – втора самостоятелна изложба, галерия „Лик”, София, 18 – 31.10.2006г.

2006 – ноември, участие в изложба „Трансформации на пространството”, организирана от секция „Стенно-монументални изкуства”, СБХ, 3 -22.11.2006г. Изложбата е съпътствана от рекламна дипляна.

2007 – участие в колективна изложба в галерия “Лик”, 2.01 – 31.01.2007г.

2007 – март, участие в колективна изложба „Мъже рисуват цветя”, галерия-ателие ”Арт муза”, София

2007 –април, самостоятелна изложба “Много лично” със съдействието на Даниела Чулова – Маркова и Елена Маркова, галерия-ателие ”Арт муза”, София, 5.4.2007 – 21.4.2007

2007 – участие в 28 международен строителен параир, зала Фестивална, София, 13. 4. 2007 - 28. 4. 2007

2007 - април-май, участие в колективна изложба „Авторите на Арт Муза”, галерия-ателие ”Арт муза”, София, 24.4.2007 – 12.5.2007

2007 – участие в изложба на секция „Стенно-монументални изкуства” към СБХ в национален експозиционен център на ул. Шипка 6 в София, открита на 12.07.2007

2007 - участие в изложба „Цветен поглед” , галерия-ателие „Арт Муза” – от 13. 7. 2007 до 15. 9. 2007

2007 – септември-октомври, участие в изложба-фотоконкурс „Софийски контрасти”, галерия-ателие „Арт Муза” – от 17. 9. 2007 до 3. 10. 2007, печели поощрителна награда

2007 – декември-януари 2008 – участие в Коледна изложба, галерия-ателие „Арт Муза”

2008 – участие в изложба на творби от фонда на галерия “Лик”, 15.1.-30.1.2008

2008 – февруари, самостоятелна изложба „Автобиография”, галерия-ателие „Арт Муза”, София, откриване 19.02.2008, 19.2. – 2.3.2008

2008 – участие в IV Международно биенале на пастела, гр. Нови Сач, Полша с една творба, публикувана в каталога, съпътстващ изложбата.

2008 – юни – септември, участие в изложба „Автопортретът-зримият образ и скритият смисъл”, СГХГ

2008 – участие в изложба на секция Стенно-монументални изкуства, изложбен център „Трак арт”, Пловдив, 3-30.10.2008

2008 – декември, участие в коледна изложба „Бяла тишина”, галерия-ателие „Арт-муза”, София

2008 – участие в Първо международно биенале на пастела, Овиедо, Испания

2009 – 19 март-18 април, участие с проекти за монументални творби в изложбата „Тогава и сега”, организирана в НМБИИ, София /НХГ/

2009 – октомври-ноември, участие в изложба Кръг, квадрат, триъгълник, организирана от секция Монументални изкуства към СБХ, национален изложбен комплекс на ул. Шипка 6, София

2010 – май-юли, участие в годишната изложба на секция Стенно-монументални изкуства при СБХ в изложбените площи на територията на градския парк пред СГХГ в София. Участие в принтове – 2броя.

2010 – 21 май-10 юли 2010, участие в изложба на художниците преподаватели в експозиционен център на ул. „Рафаел Михайлов” 1 в град Велико Търново. Участието е с две творби.

2010 - участие в V Международно биенале на пастела, гр. Нови Сач, Полша с една творба, публикувана в каталога, съпътстващ изложбата.

2010 – участие в национална изложба-биенале „Приятелите на морето” в Бургас, 21 август-16 септември 2010, проведено в БХГ Петко Задгорски.

2011 - май-юли, участие в изложба на художниците педагози в експозиционен център на ул. „Рафаел Михайлов” 1 в град Велико Търново. Участието е с две творби.

2011 – участие в изложба-конкурс, посветена на „Земята на Ботев” в ХГ Иван Фунев, Враца. Изложбата е открита на 26 май и продължава 1 месец. Участието е с диптих.

2011 – май-юни, участие в изложба „Арт код Кападокия”, организирана от секция Монументални изкуства към СБХ, национален изложбен комплекс на ул. Шипка 6, София

2011 – септември-ноември, участие в Национална изложба Пейзаж, посветена на годишнина от рождението на Никола Петров, ХГ „Никола Петров”, град Видин

2011 – 11-29 октомври, самостоятелна изложба „Провокации”, галерия Теа, София

2011 - октомври 17-30, участие в изложба на преподаватели и студенти от катедра Ландшафтна архитектура на ЛТУ, организирана от Съюза на Ландшафтните архитекти в София в САБ, София

2011 - 13 - 27 ноември, участие в изложба „Арт код Кападокия”, организирана от секция Монументални изкуства към СБХ, под патронажа на посолството на Република Турция, Археологически музей, София

2011 - 21 ноември - 21 декември, участие в изложба "Семейно за изкуството", галерия "Арт муза", София

2012 - участие в международна изложба-конкурс, посветена на проблемите на Рисунката, галерия OSTEN, Скопие, РМacedония.

2012 - Екстериорна декорация на 114 ЦДГ, София, съвместно с Неправителствена организация "Екообщност". юли-септември, 2012г.

2013 - Жури на детски конкурс "Най-красива мама", проведен от студио за декорация Бубуб, февруари 2013г.

V.Участие във форуми и научни конференции:

2000г. – участие в научна конференция, организирана от ЛТУ с доклад на тема “Сецесионът и проявите му в европейската архитектура (края на 19 - началото на 20 век)”. Докладът е публикуван в издадения от ЛТУ сборник, съпътстващ конференцията.

2001г. - участие в юбилейна научна конференция, организирана от ЛТУ, проведена в Евксиноград с доклад, посветен на скулптурните паметници в Борисовата градина. Докладът е публикуван в издадения от ЛТУ сборник, съпътстващ конференцията.

2002г. – участие в научна конференция “Паметта на текста и образа” и “Комуникация и комуникативност”, организирана от Научен център “Преславска Книжовна школа”, катедра Теология и Лаборатория “Иконография и Семиотика” към Шуменски университет “Константин Преславски”, 15-17.11.2002г. с доклад на тема “Условия, критерии и предпоставки за комуникативност при създаване на художествения образ в монументалната живопис./Пътят на един художник при иницирането на комуникативност в структурата на художествения образ”. Предстои отпечатване в сборник “Проекции”.

2003г. – участие в юбилейна научна конференция, организирана от ЛТУ с доклад в съавторство с Даниела Чулова на тема “Еклектиката като средство за постигане на единство в интериора. Една възможна интерпретация на проблема според концепцията на Постмодернизма.” Докладът е публикуван в издадения от ЛТУ сборник, съпътстващ конференцията.

2003г. – участие в научна конференция “Пауталия – Велбъжд – Кюстендил”, организирана от Регионален Исторически музей с доклад на тема “Измерения на пространството в творбите на Владимир Димитров Майстора”. Конференцията е проведена на 2,3,4 октомври 2003г. в град Кюстендил. Докладът е отпечатан в сборник.

2003г. – участие в симпозиум с чуждестранно участие на тема “София и нейните образи”, проведен на 4 и 5 декември в СГХГ с доклад в съавторство с Даниела Чулова на тема “Графити изкуството като част от градската среда на София”. Материалът е публикуван на електронен носител през март 2004г., ISBN:954-8329-55-7

2004г. – участие в научна конференция „Втори изкуствоведски четения”, организирана от Институт за изкуствознание при БАН, проведена на 14 и 15 май 2004г. с доклад на тема: Йоан Левиев и Йордан Марков – два творчески възгледа за монументалната живопис от втората половина на XX век” в съавторство с Д. Чулова.

2004г - Участие в научен форум „Пловдивски приноси” – „Пловдив в културната история на България”, организиран от община Пловдив и

Исторически музей – Пловдив, проведен на 8 и 9 ноември в Исторически музей в Пловдив с доклад на тема: „Измерения на традицията в творчеството на Цанко Лавренов

2004г. - Участие в научна конференция, организирана от група „Цвят”, България на 2.12.2004г., състояла се в дома на архитекта в София с доклад на тема : „Цветови взаимодействия и приложението им в художествената практика. Позицията на един автор”.

2005г. – май, участие в научна конференция Трети изкуствоведски четения, проведена в Евро-български културен център с доклад на тема: „Видове взаимодействия на цветова и линейна перспектива и влиянието им върху възприемането на изобразителното изкуство.” Докладът е отпечатаан в сборник.

2005г. – май, участие в научна конференция, по повод 50 години Исторически музей в Перушица с доклад на тема: „Темата за Априлското въстание в съвременното българско изобразително изкуство”, състояла се в град Перушица. Предстои отпечатване в сборник.

2006 – май, участие в научна конференция „Четвърти изкуствоведски четения”, Институт за изкуствознание, БАН проведена на 12-14 май в Евро-български културен център с доклад на тема: Една възможна интерпретация на формата и пространството в творбите на Христо Явашев.

2007 – октомври, участие в Шести международен форум „Пауталия Велбъжд Кюстендил”, 11-13 октомври, РИМ Кюстендил с доклад на тема: Форма и пространство в творчеството на Иван Ненов”.

2008 – участие в юбилейна научна конференция по повод 60 години от създаване на специалност Стенопис, Национална художествена Академия с доклад на тема : Форма и пространство в българската стенопис от 80-те години на 20 век., 11 декември 2008. Предстои публикуване на сборник.

2009 – 19-21май, участие в юбилейна научна конференция, посветена на 50г. от създаването на ХГ Вл. Димитров-Майстора в град Кюстендил, ХГ Кюстендил с доклад на тема: „Пространството в скулптурите на проф. Емил Попов”

2011 – 22-24 юни, участие в Муждународна научна конференция, организирана от група „Цвят” България и Френски културен институт на тема „Цвят и език” с доклад на тема Цветът и пространството в българската стенопис и мозайка през 80-те години. Докладът е отпечатан в сборник на електронен носител.

2011 – 12-13 октомври, участие в Национална конференция в рамките на Биенале на Дизайна в София, организирана от СБХ, група Цвят, България и Национална художествена академия с доклад на тема: Стенописът като пространствен дизайн. Докладът е издаден в сборник.

2012 - 22 юни, участие в Национална научна конференция, организирана от Група Цвят, НБУ и УАСГ по проблемите на дизайна с доклад на тема Функции на цвета в стенно монументалната декорация. Цветът като пространство. Докладът е отпечатан на електронен носител.

2012 - 20 декември, участие в Национален семинар "Цвят и Образование - IV" в рамките на Фест 2012 "Образование – обучение - резултати", организиран от група "Цвят"- България и Департамент "Изящни изкуства", НБУ, София 2-22 декември 2012 г. с научно съобщение на тема: Мястото на цвета в процеса на обучение на художника монументалист. Докладът ще е отпечатан на електронен носител.

VI. Конкурси и стипендии:

2010г. – спечелен конкурс за задочна докторантура към катедра „Стенопис” на Национална художествена академия.

VII Списък на публикации:

1. “Сецесионът и проявите му в европейската архитектура (края на 19 - началото на 20 век)”. Сборник с доклади от научна конференция, организирана от ЛТУ през 2000г.
2. “Скулптурните паметници в Борисовата градина”. Сборник с доклади от научна конференция, организирана от ЛТУ през 2001г.
3. “Еклектиката като средство за постигане на единство в интериора. Една възможна интерпретация на проблема според концепцията на Постмодернизма”, сборник от научни доклади, издание на ЛТУ, април 2003г.
4. “Графити изкуството като част от градската среда на София”. Материалът е публикуван на електронен носител през март 2004г., ISBN 954-8329-55-7
5. Илюстрации към учебно помагало “Подвижност равна на гъвкавост плюс разтягане”, издателство “Криста - С”, 2004г.
6. “Измерения на пространството в творбите на Владимир Димитров Майстора”, сборник с доклади от научна конференция, организирана от регионален музей в град Кюстендил, Известия на исторически музей Кюстендил, 2004г., т.11

7. „Видове взаимодействия на цветова и линейна перспектива и влиянието им върху възприемането на изобразителното изкуство.”, сборник с доклади от научна конференция, „Изкуствоведски четения 2005”, организирана от Институт за изкуствознание при БАН, ISBN 954-91697-4-X, сборник Изкуствоведски четения, 2005 Представянето на сборника се състоя на 7.3.2006 в дома на киното в София.
8. „Темата за Априлското въстание в съвременното българско изобразително изкуство”, „Перушица – гласове от миналото, настоящето и бъдещето”, т.7, 2006
9. „Една възможна интерпретация на формата и пространството в творбите на Христо Явашев”, сборник „Изкуствоведски четения”, 2006
10. Оформление и изработка на корица на изданието „Стихове в картинки от първите ми две години”, изд. Авангард Прима, 2008
11. Цветът и пространството в българската стенопис и мозайка, Юбилеен сборник по повод 60 години от създаване на специалност Стенопис, Национална художествена Академия, 2009
12. История на изкуството, част първа, изд. Авангард Прима, 2011 ISBN 978-954-323-932-0
13. "Дизайнът през 20 век. Стиллове, представители, проблеми", изд. Авангард Прима, книгата е под печат. Изданието съдържа аблум на електронен носител с над 10 000 илюстрации.
14. "Функции на цвета в стенно монументалната декорация. Цветът като пространство", под печат.
15. "Условия, критерии и предпоставки за комуникативност при създаване на художествения образ в монументалната живопис./Пътят на един художник при иницирането на комуникативност в структурата на художествения образ/", сборник "Проекции", издаван от Шуменски университет "К. Преславски", под печат
16. „Пространството в скулптурите на проф. Емил Попов”, под печат

Публикации по темата на дисертационния труд, написани в периода 2010г. - 2014г.:

- "Цветът и пространството в българската стенопис и мозайка през 80-те години", Сборник с материали от Международна научна конференция, организирана от група „Цвят” България и Френски културен институт на тема „Цвят и език”, 2011. Сборникът е публикуван на електронен носител.
- "Стенописът като пространствен дизайн", Сборник с материали от Национална конференция в рамките на Биенале на Дизайна в София, организирана от СБХ, група Цвят, България и

- Национална художествена академия, 2011г. Сборникът е публикуван на електронен носител.
- "Мястото на цвета в процеса на обучение на художника монументалист", Сборник с материали от Национален семинар "Цвят и Образование - IV" в рамките на Фест 2012 "Образование – обучение - резултати", организиран от група "Цвят"- България и Департамент "Изящни изкуства", НБУ, София., 2012г. Сборникът е публикуван на електронен носител.
 - "Размисли за някои понятия в монументалната живопис", Сборник с материали от докторанти на Национална художествена Академия, 2014г., В: Сборник статии на докторанти от НХА, 2014, (под печат)

VII. Отзиви в специализирани издания:

- 2005, вестник „Арх и Арт”, брой 43 /706/, 27.10 - 3.11.2005г., Даниела Чулова, „Стъклото като артефакт в бизнес форум”, статия
- 2005, ИНФО СБХ, брой 9, 2005г., Даниела Чулова, „Размисли за рисунката по повод изложбата на секция „Монументални изкуства” към СБХ „ В началото бе рисунката” , рецензия
- 2006, в. Дума от 28. 04. 2006, бр.98, Даниела Чулова, Живописиста като повод за празник – по повод изложбата на Константин Марков, отзив
- 2006, електронно издание на в. Дума от 28. 04. 2006, Даниела Чулова, Живописиста като повод за празник – по повод изложбата на Константин Марков, отзив
- 2006, Програмата, безплатен културен гайд,София, 19.4.2006, Константин Марков – Празник, /живопис и рисунки/, презентация на изложбата, отпечатана
- 2006, електронен бюлетин, <http://ebulletin.liternet.bg> от 14.4.2006, Константин Марков. „Празник”, /живопис и рисунки/, представяне на автора и изложбата, автор Даниела Чулова
- 2006, Каталог на художника Константин Марков по повод самостоятелната му изложба през април 2006 в галерия - ателие „Арт Муза”, София, издаден на електронен носител. Изданието съдържа текст и изображения, съставител Даниела Чулова.
- 2006, “Пътят като цел. С Константин Марков за втората му самостоятелна изложба в галерия Лик разговаря Даниела Чулова.”, „Живописиста на Константин Марков”, в. „Детонация”, бр. 11, ноември 2006
- 2006, „Художникът Константин Марков: Пътят е целта в изкуството”, в. „Арх и арт”, бр.44 от 2 - 9. 11. 2006

2006, в. Български архитект, информационен бюлетин, бр. 20, 4-10.2006, относно Националната изложба „Изкуства на обществения форум” и проведената теоретична конференция.

2007, в. “АзБуки”, бр. 16, 2007, „Много лично” – относно изложбата „Много лично” в галерия-ателие „Арт муза”.

2007, в. Дума от 4 април 2007, „Много Лично”, по повод съвместната изложба на Константин Марков с Даниела Чулова- Маркова и Елена Маркова в галерия-ателие „Арт муза”.

2007, отзиви относно изложбата на Константин Марков с Даниела Чулова- Маркова и Елена Маркова „Много лично” в галерия-ателие „Арт муза” в интернет порталите [www. az - jenata. com](http://www.az-jenata.com), [www. sofiadnes. com](http://www.sofiadnes.com), [www. medianet. bg](http://www.medianet.bg)

2008, януари, интервю по проблемите на българското изобразително изкуство, разговора води Даниела Чулова, <http://www.kritikabg.com>

Творби на художника, публикувани в каталози и специализирани издания:

1. 2nd International Biennial Pastel Exhibition - Nowy Sacz, Poland, 2004
2. 2005, декември, художникът е включен в каталог на световната организация на художниците – пастелисти, Френския клон на организацията. Изданието носи името L`art du pastel, 2005 ISBN 2-9520830-4-5
3. Юбилеен каталог „Творци и галерии”, издание на Международен панаир, Пловдив, 2006 Получава почетен диплом за участие.
4. Приятели на морето, каталог от Биенале за съвременно българско изобразително изкуство, Бургас, 2006
5. 3rd International Biennial Pastel Exhibition - Nowy Sacz, Poland, 2006
6. Автопортретът-Зримият образ и скритият смисъл, каталог от едноименната изложба в СГХГ, 2008
7. 4th International Biennial Pastel Exhibition - Nowy Sacz, Poland, 2006

VII. Чужди езици

Английски език – високо писмено и говоримо ниво

Руски език – говоримо ниво и възможност за ползване на литература.

Дисертационният труд съдържа въведение, пет глави, заключение, декларация за оригиналност, библиография, приложение и албум със снимков материал. Във въведението основно място заема въпроса за влиянието на политиката и идеологията в развитието на стенно-монументалната живопис в България. Директната връзка тук е

съвсем логична като се вземе предвид факта, че стенно-живописното изкуство придобива статута на архитектурата като траен художествен факт задължителен за потребление от широката публика. На няколко места се посочва, че Държавната комисия за монументални изкуства и архитектура е инструмент за установяването на пълен контрол при възлагането, приемането и изпълнението на проектите, а също и за провеждане на партийната политика за утвърждаване на социалистическите идеи. Длъжен съм да отбележа, че въпросът за Държавната комисия се нуждае от по-широк дебат сред средите на художниците и архитектите. Позволявам си кратък коментар по този въпрос като бивш член на СДК по декоративно-монументални изкуства и председател на Комисията по художествен синтез и архитектура. Не си спомням нито един случай за свален проект по идеологически причини. Винаги оценките се правеха на базата на творческо-професионална основа. Смятам, че се пренебрегва въпроса за превантивната роля на Държавната комисия за недопускане кича и посредствеността.

В дисертационния труд са посочени имената на редица художници, майстори на стенно-монументалното изкуство. Същите тези имена бяха членове на Комисията по декоративно-монументални изкуства като например Дечко Узунов, Йоан Левиер, Христо Стефанов, Григор Спиридонов, Нева Тусузова и др. Това говори за високото професионално ниво като арбитри на стенно-монументалното изкуство.

В петте глави на труда авторът разглежда:

Глава 1: Основни понятия и предистория.

Глава 2: Пространство и натурапоподобителност.

Глава 3: Натурапоподобителност, условност и пространство.

Глава 4 : Пространство и условност. Условно-пространствени стенно-монументални творби.

Глава 5: Пространство и тотална условност.

В глава първа авторът излага своята позиция по повод присъствието на думите декоративно и монументално. В разглеждания период съчетанието декоративно-монументални изкуства се приемаше механично (работно), независимо че „декоративно” изключва сюжетната линия, а „монументално” е качество, което произведението притежава или не.

Задълбочено се анализира понятието синтез. Авторът аргументирано предлага думата синтез да се замени с понятието **съотнасяне, взаимодействие, взаимно проникване** или **съжителство.**

Авторът предлага три варианта на съотнасяне на реалното (архитектурната среда) с изобразеното пространство:

- Взаимодействие при което произведението е изцяло подчинено на архитектурната среда

- Архитектурното пространство е подчинено на стенно-монументалното произведение

- Взаимодействие при което двете изкуства са равноправни.

Тук е мястото да отбележа, че въпросите на синтеза следва да излезнат от тесните рамки на изследователите и да станат обект на дебати между СБХ, САБ, а още повече между НХА и ВУЗ-овете по архитектура. Това се налага от факта, че професионалните знания по въпросите на синтеза са прадпоставка за появата и развитието на пластичните изкуства.

В този ред на мисли могат да се посочат редица примери от разглеждания период, пренебрегващи елементарни правила за успешното взаимодействие между архитектурата и пластичните изкуства. Често се срещат стенописни композиции, развити на две стени под прав ъгъл. Появата на стенно-монументални пана в комуникационни пространства - стълбища и коридори ги поставя в статута на уличните музиканти. Често се пренебрегва въпросът за дистанцията на възприеманото, за естественото осветление, за лицевия материал, доминиращ в интериорното пространство. На пръв поглед това може би са детайли, които са под нивото на стерилния научен анализ, но пренебрегването им често обезсмисля иначе качествен художествен проект.

В следващите четири глави авторът разглежда огромния брой стенно-монументални произведения, като ги категоризира в четири групи и девет типа. На пръв поглед това изглежда много фрагментарно, но очевидно стремежът на Марков е анализът да бъде конкретен и проведен, следвайки избрания критерий за взаимодействието между пространствения ефект на стенното произведение и архитектурното пространство.

Първата група обхваща стенно-монументалните произведения, притежаващи натуронаподобителен характер и характеристиката на традиционната кавалетна живопис. Връзката между архитектурната среда и художественото произведение е пренебрегната.

Втората група третира произведения с висока степен на праводоподобност и лека **условност**.

Произведенията в **третата група** са подчинени на субективния възглед на автора художник.

Примерите в четвъртата група са напълно противоположни на натуронаподобителните стенописи. Произведенията с абстрактен характер по принцип най-убедително се родят с архитектурата, която по същество също е абстрактно изкуство.

Съществен момент при оценката на дисертационния труд на Константин Марков е въпроса за неговата актуалност.

Стенно-монументалните изкуства са важен дял в развитието на изобразителното изкуство у нас, а и в света. Това вероятно е така, защото в случая художника се появява пред очите на широката публика редом с архитекта.

Стенно-монументалните изкуства у нас получиха впечатляващо развитие по времето на тоталитаризма. Партийните водачи бяха оценили силата на директното въздействие на декоративно-монументалните изкуства и станаха негови меценати. Българските художници получиха възможност за творческа изява и реализация на своите професионални качества. Не би било справедливо да ги съдим за наличието на идеология в техните произведения. Нещо повече, въпреки идеологията те демонстрираха високи художествени качества в своите творби. За съжаление днес по идеологически подбуди голяма част от тях са унищожени-включително и такива, които биха били художествен капитал за всяка нация. Достатъчно е да споменем произведенията на стенните изкуства в мемориала „Бузлуджа” или металопластиката в халето на жп гара София.

В този смисъл, дисертационният труд на Марков е един опит да се съхрани големия брой декоративно-монументални творби от епохата на социализма, застрашени от варварско унищожение. Разбира се изкуствоведческият анализ и селекцията на снимковия материал е сериозна следа, но очевидно художествената интелигенция и Министерството на културата трябва да приемат като първостепенна задача запазването на декоративно-монументалните произведения от посегателството на политиката и невежеството.

Към дисертационният труд е приложен и автореферат и списък на публикациите на автора по темата на дисертационния труд, а именно:

- Цветът и пространството в българската стенопис и мозайка
- Стенописът като пространствен дизайн
- Мястото на цвета в процеса на обучение на художника монументалист
- Размисли за някои понятия в монументалната живопис.

Неразделна част от труда е приложението с подробен опис, датирани и хронологично и проблемно подредени монументални реализации в разглеждания период.

Приложена е и библиография, обхващаща 116 български и 19 руска автори.

Приносител на предложения дисертационен труд на Константин Марков са безспорни. Приложен е нетрадиционен, но същностен критерий за анализ и оценка - пространствения елемент в стенно-монументалните изкуства и съпоставянето му с архитектурното пространство. Направен е опит да се издирят и заснемат огромен брой произведения. Това е апостолски труд, който също има своя приносен характер. Принос в труда представлява интересната нетрадиционна типологизация, заместваща познатата схема на историческата хронология. Възприемането на пространствения критерий в предложения дисертационен труд не пренебрегва останалите класически критерии за анализ и оценка. **Налице е пълнота на изкуствоведското изследване.**

Критичните ми бележки се отнасят за техническата страна на труда. Става дума за отделянето на илюстративния материал от текста, което затруднява читателя при възприемането му. Снимките на произведенията би следвало успоредно да придружават текста, което ще способства за възприемане на авторовата позиция. Този недостатък лесно би се избегнал при издаването на труда във вид на отделна книга. Очевидно дисертационния труд на Константин Марков би следвало **да бъде отпечатан.**

Посочените **високи качества** на предложения дисертационен труд отговарят на изискванията на ЗРАСС ми дават основание да го оценя положително и да предложа на почитаемото научно жури да присъди на Константин Марков образователната и научна степен „Доктор”.

Рецензент:

(Проф.арх.Евлоги Цветков)